

ILAN PAPPE

DE NAKBA

DE ETNISCHE ZUIVERING VAN PALESTINA

Ilan Pappé

DE NAKBA

De etnische zuivering
van Palestina

Uitgeverij Omniboek

HOOFDSTUK 1

Een ‘vermeende’ etnische zuivering?

Het is de opvatting van de huidige schrijver dat etnische zuivering een duidelijk omlijnde strategie is van een bepaalde groep personen om een andere groep systematisch te verdrijven uit een bepaald gebied, op basis van religieuze, etnische of nationale gronden. Een dergelijke strategie behelst geweld en gaat vaak gepaard met militaire operaties. De strategie kan met alle middelen worden geëffectueerd, van discriminatie tot uitroeiing, en brengt overtredingen van de mensenrechten en internationale humanitaire wetgeving met zich mee (...) De meeste methoden van etnische zuivering zijn grove overtredingen van de Geneefse Conventies van 1949 en de Additionele Protocollen van 1977.

Drazen Petrovic, ‘Ethnic Cleansing – An Attempt at Methodology’, *European Journal of International Law*, 5/3 (1994), p. 342-60.

DEFINITIES VAN ETNISCHE ZUIVERING

Etnische zuivering is tegenwoordig een goed omschreven begrip. Van een abstractie die vrijwel uitsluitend geassocieerd werd met de gebeurtenissen in het voormalige Joegoslavië, is ‘etnische zuivering’ tot een gedefinieerd misdrijf tegen de menselijkheid geworden, dat krachtens internationale wetgeving strafbaar is. De specifieke manier waarop sommige Servische generaals de term etnische zuivering gebruikten, wekte herinneringen bij de historici. In de Tweede Wereldoorlog gebruikten de nazi’s en hun bondgenoten, zoals de Kroatische militie in Joegoslavië, het begrip ook. Maar het fenomeen van de collectieve verdrijving heeft uiteraard nog veel oudere wortels: vreemde overheersers hebben de term (of equivalenten ervan) vanaf Bijbelse tijden tot de hoogtijdagen

van het kolonialisme gebruikt en het idee ook met regelmaat in praktijk gebracht.

De Hutchinson encyclopedie definieert etnische zuivering als geweldadige verdrijving ten einde de etnisch gemengde bevolking van een bepaalde streek of een bepaald gebied te homogeniseren. Het doel van de verdrijving is de evacuatie van zo veel mogelijk inwoners, met alle middelen die de verdrijver ter beschikking staan, inclusief niet-gewelddadige – zoals gebeurde met de moslims in Kroatië, die na het Dayton-akkoord van november 1995 werden uitgezet.

Deze definitie wordt ook onderschreven door het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten en de deskundigen van dit ministerie voegen eraan toe dat het uitwissen van de geschiedenis van een regio, met alle beschikbare middelen, een essentieel onderdeel is van etnische zuivering. De meest gebruikelijke methode is die van ontvolking in een 'sfeer die vergeldingsacties of wraakoefeningen rechtvaardigt'. Het ministerie van Buitenlandse Zaken keek in het bijzonder naar wat er rond mei 1999 in de stad Peck gebeurde, in het westen van Kosovo. Peck werd binnen vierentwintig uur ontvolkt, een resultaat dat alleen bereikt kon worden door planning vooraf en een systematische uitvoering. Er waren ook incidentele moordacties geweest om de zaak te bespoedigen. Wat er in 1999 in Peck gebeurde, vond in 1948 op vrijwel dezelfde manier plaats in honderden Palestijnse dorpen.¹

Ook de Verenigde Naties hanteren soortgelijke definities van etnische zuivering. Het concept werd in 1993 serieus onder de loep genomen door de VN. De Raad voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties (UNCHR) verbindt het verlangen van een staat of regime om etnische hegemonie aan een gebied op te leggen – zoals de creatie van Groot-Servië – met het plegen van uitzettingsacties en het inzetten van andere gewelddadige middelen. Het rapport dat de UNCHR uitbracht, nam onder de daden die etnische zuivering kenmerken ook zaken op als 'scheiding van mannen en vrouwen, gevangenhouding van mannen, het opblazen van huizen' en het herbezetten van overgebleven huizen met leden van een andere etnische groep. Op sommige plaatsen in Kosovo, zo merkte het rapport op, hadden moslimmilities verzet gepleegd; waar het verzet koppig bleek, ging de verdrijving gepaard met het aanrichten van bloedbaden.²

Het in de inleiding genoemde Israëliëse Plan D bespreekt een repertoire aan zuiveringsmethoden die stuk voor stuk overeenkomen met de methoden die de VN opsomt in de definitie van etnische zuivering en

vormt ook de achtergrond van de bloedbaden waarmee de massale verdrijving gepaard ging.

Dergelijke typeringen van etnische zuivering zijn ook gebruikelijk in de kringen van intellectuelen en academici. Drazen Petrovic heeft een van de uitvoerigste studies over de definities van etnische zuivering geschreven. Hij brengt het begrip in verband met nationalisme, de oprichting van nieuwe staten en nationale strijd. Vanuit dit perspectief wijst hij op de nauwe betrekkingen tussen politici en het leger bij het begaan van het misdrijf en analyseert hij de plaats die bloedbaden daarbij innemen. Hij concludeert dat het politieke leiderschap de uitvoering van de etnische zuivering naar het militaire niveau delegeert, zonder er noodzakelijkerwijs een systematisch plan bij te leveren of uitdrukkelijke instructies te geven, maar ook zonder twijfel te laten bestaan over het uiteindelijke doel.³

Op deze manier – en dit was wederom exact wat ook in Palestina gebeurde – speelt het politieke leiderschap geen actieve rol meer als de uitzettingsmachinerie op gang komt en als een logge, door zijn eigen traagheid voortgedreven bulldozer doordendert om pas te stoppen als de taak is volbracht. De mensen die eronder verpletterd en gedood werden, zijn niet de zorg van de politici die de machine in gang zetten. Petrovic en anderen richten onze aandacht op het onderscheid tussen doelbewust en met voorbedachten rade uitgevoerde bloedbaden die als onderdeel van genocide te beschouwen zijn, en de 'ongeplande' moordpartijen als het directe resultaat van de opgeklopte haat- en wraakgevoelens, tegen de achtergrond van een algemene aanwijzing van hogerhand om een etnische zuivering uit te voeren.

Al met al lijkt de hierboven genoemde definitie uit de encyclopedie in overeenstemming te zijn met de meer wetenschappelijke poging om het misdrijf van de etnische zuivering conceptueel af te bakenen. In beide visies is etnische zuivering een gerichte actie om een etnisch gemengd gebied te homogeniseren door een bepaalde groep mensen te verdrijven, tot vluchtelingen te maken en hun ontvolkte huizen te vernietigen. Er kan sprake zijn van een overkoepelend plan, maar de meeste troepen die de etnische zuivering moeten uitvoeren, hebben geen directe instructies nodig: zij weten van tevoren al wat er van hen wordt verwacht. De operaties gaan gepaard met bloedbaden, maar waar die voorkomen, maken ze geen deel uit van een plan voor genocide: ze zijn een zeer belangrijke tactiek ter bespoediging van de vlucht van het bevolkingsdeel dat verdreven moet worden. Later worden de verdrevenen dan uit de officiële geschied-

schrijving en het populaire geschiedverhaal van het land verwijderd en uit het collectieve geheugen gewist. Naar deze weloverwogen en wetenschappelijke definities was wat er in 1948 in Palestina gebeurde een zeer duidelijk geval van etnische zuivering.

Populaire definities

De elektronische encyclopedie Wikipedia is een vrij toegankelijk reservoir van kennis en informatie. Iedereen kan er binnenkomen en er zaken aan toevoegen of bestaande definities wijzigen, zodat zij de brede publieke perceptie van bepaalde ideeën en concepten weerspiegelt – uiteraard in geen enkel opzicht empirisch, maar eerder intuïtief. Net als de wetenschappelijke en encyclopedische definities hierboven, karakteriseert Wikipedia etnische zuivering als een massale verdrijving en als een misdrijf. Ik citeer:

Op het algemeenste niveau kan etnische zuivering begrepen worden als de gedwongen verdrijving van een ‘ongewenste’ populatie uit een zeker gebied, als gevolg van religieuze of etnische discriminatie, politieke, strategische of ideologische overwegingen, of een combinatie daarvan.⁴

Het lemma geeft verschillende voorbeelden van etnische zuivering uit de twintigste eeuw, te beginnen met de verdrijving van de Bulgaren uit Turkije in 1913 tot en met de Israëliëse actie uit 2005 waarbij Joodse kolonisten uit de Gazastrook werden verwijderd. De lijst heeft voor ons wellicht iets bizars omdat de etnische zuivering door de nazi’s in dezelfde categorie wordt geplaatst als de verwijdering van een eigen bevolkingsgroep door een soevereine staat, nadat de betrokkenen tot illegale kolonisten werden verklaard. Maar deze indeling wordt mogelijk door de grondregel die de redacteurs – in dit geval iedereen met toegang tot de site – toepassen en die inhoudt dat bij alle historische voorbeelden op hun lijst het bijvoeglijk naamwoord ‘vermeend’ wordt toegevoegd.

Wikipedia neemt ook de Palestijnse Nakba van 1948 op. Het is echter niet uit te maken of de redacteurs de Nakba beschouwen als een geval van etnische zuivering dat geen ruimte laat voor twijfel, te vergelijken met de voorbeelden van nazi-Duitsland en voormalig Joegoslavië, of dat zij het toch eerder als een twijfelachtig geval beschouwen, misschien beter te vergelijken met dat van de Joodse kolonisten die door Israël uit de Gazastrook werden verwijderd. Een criterium dat deze en andere bron-

nen veelal gebruiken om de ernst van de aantijgingen te bepalen is of er iemand is aangeklaagd voor een internationaal tribunaal. Met andere woorden: waar de daders terecht hebben gestaan en veroordeeld zijn door een internationaal gerechtshof, wordt alle voorbehoud overboord gezet en is het misdrijf van etnische zuivering niet langer 'vermeend'. Bij nadere beschouwing moet dit criterium echter uitgebreid worden tot die gevallen die ook voor een dergelijk tribunaal gebracht hadden moeten worden, maar waarbij dat nooit is gebeurd. Toegegeven, dat is een minder duidelijk omljnd criterium en sommige overduidelijke voorbeelden van misdrijven tegen de menselijkheid vergen een lange strijd voordat de wereld ze erkent als historische feiten. Dat hebben de Armeniërs geleerd in het geval van hun genocide: in 1915 begon de Ottomaanse overheid met een systematische decimering van het Armeense volk. In 1918 waren er naar schatting anderhalf miljoen Armeniërs omgekomen, maar er is nooit een schuldige of groep van schuldigen voor de rechters gebracht.

ETNISCHE ZUIVERING ALS MISDRIJF

In internationale verdragen zoals die waarop het International Criminal Court (ICC) is gebaseerd, wordt etnische zuivering aangemerkt als een misdrijf tegen de menselijkheid dat onder de internationale wetgeving berecht kan worden, of het nu gaat om een 'vermeend' misdrijf of een ten volle erkend geval. In Den Haag werd een speciaal internationaal tribunaal ingericht om plegers van misdrijven in het voormalige Joegoslavië te vervolgen; een soortgelijk tribunaal in Arusha, Tanzania is aan het conflict in Rwanda gewijd. In andere gevallen werd etnische zuivering aangemerkt als een oorlogsmisdaad, zelfs als er geen juridische vervolging werd ingesteld (zoals bijvoorbeeld geldt voor de acties van de Sudanese overheid in Darfur).

Dit boek is geschreven uit de diepe overtuiging dat de etnische zuivering van Palestina in ons geheugen en geweten moet wortelen als een misdrijf tegen de menselijkheid en dat zij moet worden afgevoerd van de lijst van 'vermeende' misdrijven. De daders zijn in dit geval niet moeilijk aan te wijzen – zij behoren tot een nauwkeurig afgebakende groep, namelijk die van de helden van de Israëliëse onafhankelijkheid, wier namen de meeste lezers zeer bekend zullen voorkomen. De lijst begint met de onbetwiste leider van de zionistische beweging, David Ben-Gurion, in wiens woonhuis alle vroegere en latere episoden van de etnische

zuivering werden besproken en vastgesteld. Hij werd bijgestaan door een kleine groep mensen die ik in dit boek aanduid als 'Raad', een ad-hoc-orgaan dat uitsluitend bijeen werd gebracht om de verdrijving van de Palestijnen te plannen en vorm te geven.⁵ In een van de zeldzame documenten die de vergadering van de Raad vermelden, wordt deze het Raadgevend Comité genoemd, *Haveadah Hamyeazet*. De namen van de elf leden zoals die in een ander document voorkwamen, werden door de censuur geschrapt (maar ik heb ze niettemin allemaal kunnen reconstrueren, zoals nog zal blijken).⁶

Het comité bereidde de plannen voor de etnische zuivering voor en gaf leiding aan de uitvoering ervan, tot de taak met de verdrijving van de helft van de Palestijnse bevolking was voltooid. Tot de Raad behoorden allereerst de hoogste officieren van het toekomstige leger van de Joodse staat, zoals de legendarische Yigael Yadin en Moshe Dayan. Naast hen stonden figuren die buiten Israël onbekend zijn, maar stevig verankerd waren in het plaatselijke leven, zoals Yigal Allon en Yitzhak Sadeh. Deze militairen hadden contacten met wat we tegenwoordig 'oriëntalist' zouden noemen: deskundigen op het gebied van de Arabische wereld als geheel en de Palestijnen in het bijzonder, deels zelf uit Arabische landen afkomstig en deels wetenschappers die gespecialiseerd waren in Midden-Oostenstudies. Later zullen we nog een paar namen van deze figuren tegenkomen.

De officieren en deskundigen werden bijgestaan door regionale commandanten, zoals Moshe Kalman, die het gebied rond Safed zuiverde, en Moshe Carmel, die het grootste deel van Galilea voor zijn rekening nam. Yitzhak Rabin was actief in Lydd en Ramla en in het gebied van groot-Jeruzalem. Onthoud hun namen, maar begin de mannen die ze droegen niet meer alleen als Israëliische oorlogshelden te zien. Zij droegen bij aan de stichting van de Joodse staat en veel van hun daden worden begrijpelijkerwijs zeer hoog aangeslagen door hun eigen volk, de mensen die zij hielpen beschermen tegen aanvallen van buitenaf, door crises heen sleepen en bovenal een veilige haven boden om aan de religieuze vervolging in andere delen van de wereld te ontkomen. Maar de geschiedenis zal uiteindelijk bepalen hoeveel gewicht deze daden in de schaal leggen in vergelijking met de misdrijven die zij begingen tegenover de oorspronkelijke bevolking van Palestina. Tot de regionale commandanten behoorde ook Shimon Avidan, die het zuiden zuiverde en van wie zijn collega en medestrijder Rehavam Zeevi vele jaren later zei: 'Commandanten als Shimon Avidan, de commandant van de Givatibrigade, zuiverde zijn front van

tien dorpen en steden.⁷ Hij werd geassisteerd door Yitzhak Pundak die in 2004 in de krant *Ha'aretz* verklaarde: 'Er lagen tweehonderd dorpen [aan het front] en die zijn verdwenen. We moesten ze vernietigen, anders hadden we daar, net als in Galilea, Arabieren gehad [namelijk in het zuiden van Palestina]. We zouden een miljoen Palestijnen extra hebben gehad.'⁸

En dan waren er de inlichtingenofficieren in het veld. Verre van alleen maar gegevens over de 'vijand' te verzamelen, speelden zij niet alleen een hoofdrol in de etnische zuivering, maar waren ze ook betrokken bij een paar van de ernstigste uitwassen waarmee de systematische verdrijving van de Palestijnen gepaard ging. Zij kregen de uiteindelijke bevoegdheid om te beslissen welke dorpen vernietigd en wie van de dorpelingen geëxecuteerd moesten worden.⁹ In het geheugen van de Palestijnse overlevenden waren zij degenen die, nadat een dorp of wijk was bezet, over het lot van de inwoners beslisten, hetgeen het verschil kon betekenen tussen gevangenschap en vrijheid, leven en dood.

De inlichtingenoperaties stonden in 1948 onder leiding van Issar Harel, later het eerste hoofd van de Mossad en de Shabak, de geheime dienst van Israël. Veel Israëli's kennen zijn kleine, gedrongen gestalte. In 1948 had Harel de bescheiden rang van kolonel, maar niettemin was hij de officier die leiding gaf aan alle operaties op het gebied van ondervragingen, 'zwarte lijsten' en andere onderdrukingsmethoden die de Israëlische bezetting op de Palestijnen uitoefende.

Ten slotte moet hier nogmaals herhaald worden dat etnische zuivering tegenwoordig, vanuit welke hoek ook bekeken – van juridisch en wetenschappelijk tot de meest populaire opvatting toe – onbetwist als een misdrijf tegen de menselijkheid wordt gezien, gepaard gaand met oorlogsmisdaden, en dat degenen die beschuldigd worden van het plannen en uitvoeren van dergelijke acties door speciale internationale tribunalen worden berecht. Ik moet hier echter aan toevoegen dat we in dit geval, achteraf bezien, moeten overwegen om van verjaring te spreken – eerlijk gezegd zullen we dat wel moeten om de vrede in Palestina ook maar enige kans te geven. Maar dan op één voorwaarde, namelijk dat de politieke oplossing die gewoonlijk door zowel de VN als de VS wordt gezien als essentieel voor verzoening ook hier wordt toegepast: de onvoorwaardelijke terugkeer van alle vluchtelingen naar hun eigen woongebied. De Verenigde Staten steunden een dergelijke VN-beslissing voor Palestina (resolutie 194, 11 december 1948) slechts zeer kortstondig. In de lente van 1949 was de Amerikaanse politiek al overgestapt op een overduidelijk pro-Israëlische koers en verkeerden de tussenpersonen uit Washington

in het tegendeel van eerlijke bemiddelaars. Grotendeels negeerden zij het Palestijnse gezichtspunt in het algemeen en met name het recht van de Palestijnse vluchtelingen op terugkeer werd volkomen buiten beschouwing gelaten.

RECONSTRUCTIE VAN EEN ETNISCHE ZUIVERING

Door vast te houden aan de definitie zoals die hierboven werd geformuleerd, ontslaan we onszelf van de noodzaak om diep in te gaan op de oorsprong van het zionisme als ideologische oorzaak van de etnische zuivering. Niet dat het onderwerp niet van belang is, maar het is met succes behandeld door een aantal Palestijnse en Israëliische wetenschappers, onder wie Walid Khalidi, Nur Mashala, Gershon Shafir en Baruch Kimmerling.¹⁰ Hoewel ik mij wil concentreren op de achtergronden en ontwikkelingen die onmiddellijk aan de actie voorafging, is een korte samenvatting van de belangrijkste bevindingen van deze auteurs nuttig.

Een goed boek om mee te beginnen is Nur Mashala's *Expulsion of the Palestinians*,¹¹ dat duidelijk laat zien hoe diep het idee van de verplaatsing in het zionistische politieke denken geworteld was – en is. Voor de stichter van de beweging, Theodor Herzl, en de belangrijkste leiders van de zionistische actie in Palestina zelf, was zuivering van het land een verdedigbare optie. Een van de meest liberale denkers van de beweging, Leo Motzkin, verklaarde in 1917:

Het is onze opvatting dat de kolonisering van Palestina in twee richtingen moet gaan: Joodse vestiging in Eretz Yisrael en de hervestiging van de Arabieren uit Eretz Yisrael in gebieden buiten het land. De verplaatsing van zo veel Arabieren lijkt in eerste instantie wellicht economisch onaanvaardbaar, maar is niettemin haalbaar. Er is niet al te veel geld nodig om een Palestijns dorp naar een ander land over te brengen.¹²

Vanwege het feit dat de verdrijvers nieuwkomers waren in het land en deel uitmaakten van een koloniseringsproject, bestaat er een verband tussen de kwestie van Palestina en de koloniale geschiedenis van etnische zuiveringen in Noord- en Zuid-Amerika, Afrika en Australië, waar blanke kolonisten aan de lopende band dergelijke misdrijven begingen. Dit intrigerende aspect van Israëls geschiedenis was het onderwerp van enkele

recente en uitstekende studies. Gershon Shafir en Baruch Kimmerling schreven over de relatie tussen zionisme en kolonialisme, een verband dat ons aanvankelijk eerder bij exploitatie dan bij verdrijving brengt. Nadat het idee van een uitsluitend Joodse economie echter een centrale rol ging spelen in de visie, was er geen plaats voor Arabische arbeiders of boeren.¹³ Walid Khalidi en Samih Farsoun verbonden de centrale rol van de verplaatsingsideologie meer met het eind van de mandaatperiode en stelden de vraag waarom de Verenigde Naties het lot van zo veel Palestijnen in handen legden van een beweging die de volksverplaatsing duidelijk in haar ideologie had opgenomen.¹⁴

Ik zal minder ingaan op de ideologische motivaties van de betrokkenen en meer de nadruk leggen op de systematische, planmatige manier waarop zij een gebied met gemengde bevolking in een etnisch homogene ruimte veranderden. Dat is het thema van mijn eerste hoofdstukken. Tegen het eind van het boek kom ik terug op de ideologische achtergronden, als ik die aanwijs als de enige adequate verklaring die we hebben voor de etnische zuivering van Palestina door de Israëli's, die in 1948 begon, maar met allerlei middelen tot op de dag van vandaag doorloopt.

Een tweede, onplezieriger taak bestaat uit de reconstructie van de methoden die Israël gebruikte om het overkoepelende plan van verdrijving en vernietiging uit te voeren, alsmede het onderzoek hoe en in welke mate die methoden kenmerkend genoemd konden worden voor etnische zuivering. Als we nooit van de gebeurtenissen in het voormalige Joegoslavië hadden gehoord en alleen de kwestie Palestina hadden gekend, zou het ons, zoals ik eerder al uiteenzette, naar mijn idee vergeven kunnen worden om te denken dat de door de VS en VN gehanteerde definities van etnische zuivering tot in detail gebaseerd waren op de Nakba.

Voordat we ons in de geschiedenis van de etnische zuivering van Palestina verdiepen en de gevolgen ervan tot op de dag van vandaag proberen na te gaan, moeten we even stilstaan bij de relativiteit van aantallen. Driekwart miljoen ontheemde Palestijnen kan een 'bescheiden' aantal lijken vergeleken met de ontheemding van miljoenen mensen in Europa als gevolg van de Tweede Wereldoorlog, of de verdrijvingen die aan het begin van de eenentwintigste eeuw in Afrika te zien zijn. Maar soms moeten we de aantallen relativeren en in percentages denken om enig begrip te krijgen van de ware omvang van de tragedie die de bevolking van een heel land overrompelde. De helft van de inheemse bevolking werd uit Palestina verdreven, de helft van hun dorpen en steden werd verwoest, en het lukte slechts een enkeling van hen ooit om terug te keren.

Maar afgezien van de aantallen is de etnische zuivering van Palestina vooral verbijsterend vanwege de diepe kloof tussen de werkelijkheid en de voorstelling daarvan. Het is inderdaad moeilijk te begrijpen en uit te leggen waarom een misdrijf, begaan in onze moderne tijd, op een moment in de geschiedenis dat riep om de aanwezigheid van buitenlandse verslaggevers en VN-waarnemers, zo volkomen werd genegeerd. En toch valt niet te ontkennen dat de etnische zuivering van 1948 vrijwel volkomen uit het collectieve wereldgeheugen en -bewustzijn is gewist.

Stel u eens voor dat nog niet zo lang geleden de helft van de bevolking van een willekeurig land dat u goed kent binnen een jaar met geweld werd verdreven en dat de helft van de dorpen en steden werd weggevaagd, tot er alleen nog puinhopen van over waren. Stel u vervolgens voor dat deze actie op de een of andere manier nooit in de geschiedenisboeken zal komen en dat alle diplomatieke inspanningen om het conflict in dat land op te lossen deze rampzalige gebeurtenis tot een bijzaak maken of zelfs volstrekt negeren. Ikzelf heb in de wereldgeschiedenis zoals we die kennen van na de Tweede Wereldoorlog tevergeefs gezocht naar een vergelijkbare zaak en een vergelijkbaar lot. Er zijn wel andere, vroegere gevallen die een soortgelijk beeld laten zien, zoals de etnische zuivering van de niet-Hongaren aan het eind van de negentiende eeuw, de genocide van de Armeniërs en de vernietiging van de nomadische volken onder de nazi-bezetting (de Roma, ook Sinti genoemd) in de jaren veertig. Ik hoop dat Palestina in de toekomst niet langer op deze lijst zal staan.

‘Ilan Pappe is Israël's moedigste, meest principiële, scherpzinnigste historicus.’

– John Pilger, auteur van *Tell me no lies*

Telkens wanneer er een huis wordt verwoest, een Palestijnse demonstrant wordt gedood of de basale mensen- en burgerrechten van de Palestijnen worden geschonden, voert deze realiteit ons terug naar 1948. Het is wat de Palestijnen de ‘Nakba’ noemen: de ramp.

De Israëlische Onafhankelijkheidsoorlog van 1948 leidde tot een van de grootste gedwongen migraties uit de moderne geschiedenis. Ongeveer een miljoen mensen werden verdreven uit hun huizen, burgers werden het slachtoffer van massamoorden en honderden Palestijnse dorpen werden verwoest.

Al vijfenzeventig jaar lang worden de feiten ontkend, maar als het vandaag zou gebeuren, dan zou het niet anders dan als ‘etnische zuiveringen’ betiteld kunnen worden.

In dit geruchtmakende boek verwijst de vooraanstaande historicus Ilan Pappe de mythen over de stichting van de staat Israël naar de prullenmand. Onverbloemd toont hij aan hoe de zionisten zich in 1948 schuldig hebben gemaakt aan etnische zuiveringen. Zeer terughoudend beschrijft hij de gruwelijkheden. Hierbij laat hij oorspronkelijke documenten en oral history voor zich spreken. Tot slot toont Pappe aan dat de internationale gemeenschap wist van de misdaden, maar bewust niet ingreep.

De Nakba is een gedetailleerd verslag en scherpe analyse van de keerzijde van de wording van de staat Israël. Het werpt nieuw licht op de oorsprong en ontwikkeling van het Israëlisch-Palestijns conflict en is onmisbaar voor wie iets wil begrijpen van de huidige situatie in het Midden-Oosten.

ILAN PAPPE is professor geschiedenis aan de Universiteit van Exeter. Hij was tot 2007 docent politieke wetenschappen aan de Universiteit van Haifa en een van de meest vooraanstaande Nieuwe Historici uit Israël.

Uitgeverij Omniboek

www.omniboek.nl

ISBN 9789401919364 NUR 689

9 789401 919364